

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési bérlet a kifejezett felmondásig fennáll.
Reklamációk: előfizetési ügyben a kiadó hivatalhoz, hirdetési ügyben a nyomdához és szerkesztési ügyben a felelős szerkesztőhöz küldendők.
Kéziratok, melyek nem adnak vissza, legkésőbb minden kedd (apró hirdetés minden szerda) d. e. 10 óráig küldendők be kizárólag „Muravidék” szerk. M. Sobota” címre.
Szerkesztő — tulajdonos
KUHAR ISTVÁN.

MURAVIDEK

Murántul és Muraköz heti értesítője
Informativni tednik za Prekmurje in Medjimurje

Előfizetési ára: Belföldön negyedévre 15 Din., félévre 30 Din., egész évre 60 Din. Minden más európai államba csak előre fizetve s legalább fél évre 40 Din., egész évre 80 Din. Amerika bármely államába csak egy évre és előre fizetve két (2) USA Dollár.
Hirdetési ár □ cm-ként: Szövegközt és nyílter 1.25 Din., rendes 0.75 Din., apróhirdetés 0.50 Din és az illeték; többszörinél engedmény. — Hirdetéseket kizárólag a „Prekmurska Tiskarna” teszi fel és számolja el.
Csek számla száma: 12980.

X. Évf.

Murska Sobota, 1931. január 4.

1. Szám.

Tizedik év.

Lapunk, a „Muravidék”, a mai számmal a tizedik évfolyamába lép. S amikor ezen hosszú útján, jóllehet változott alakban, változó viszonyok között s más cím alatt is, közeledik első évtizedének utolsó szakához, nem lesz felesleges itt megállni egy pillanatra, hogy lapunk célját és irányát röviden kifejtjük azért, hogy kétségeket ne támasszon a jövőre, s kérjük mindazokat, akiket megillet, hogy az 1929. év jan. 6.-i, illetve október 3.-i aktusában legyennek segítségére a lapnak azon céljában, hogy a betöltendő egy évtizedes munkájának jubileumát majd annál megelégedettebben ünnepelhesse meg azokkal együtt, kiknek érdekében a lap tulajdonképpen megjelenik.

A lap a legszigorubb lojalitás alapján

1.) azok számára jelenik meg magyar nyelven, akik Jugoszláviának bár hűséges polgárai, de nem áldattak meg avval a tehetséggel, hogy anyanyelvükön kívül az állam nyelvét is bírják;

2.) azok számára, akik koruknál fogva s az adott alkalom folytán megtanulták a magyar szót, ámbár szlovén anyanyelvűek, a mai hivatalos nyelvet nem bírják megtanulni;

3.) azok számára kik koruknál fogva a magyar nyelvet tanulták az iskolákban s végül

4.) azok számára, akiket szűkebb hazájuktól, szülőföldjüktől messze dobott a sors, távol övéitől.

Ennél fogva a „Muravidék” azt a két célt szolgálja, hogy az 1—3 pontban leírtakat lássa el szülőföldjük krónikájával, az 1—3 pont alattiakat pedig ismertesse meg államunk főbb intézkedéseivel, rendeleteivel és ténykedéseivel, hatóság, vallás és nemzetiség közti való harmoniára és állammal szembeni lojalításra buzdítsa. Nem feledkezik meg azonban arról sem, hogy adjon rövid szemlét a világ és államunk fontosabb politikai és közgazdasági eseményeiről, melyek közt első helyet foglal szűkebb hazánk érdeke, s szervezett földművelés érdekének előmozdítása.

Azért, amikor ezt a célt szolgáljuk, s jogosan várjuk el Prekmurje és Medjimurje megértő lakosságától, hogy ezen célunkban előfizetéseik gyors beküldésével s minél több új előfizető szerzésével segédkezzenek, *felkérjük hatóságainkat*, hogy ezen célunk hathatósabb keresztül vitelében annyiban legyenek szívesek segítségünkre lenni, hogy *rendeleteiket*, mely bármily tekintetben érdekelné „Muravidék” olvasóit, *közöljék velünk*, mert ezzel *hivatali működésükön könnyítve*, a hivatalos nyelvet tisztán nem értőkön segítve s az állam iránti vonzódáson lendítve lesz, amiért a hála nem maradhat el.

Sajnos, nem dicsekedhetünk előfizetőink nagy táborával! Lát-szik, hogy Prekmurjének és Medjimurjének vagy 40.000 magyar lakosa merésztelen és nem érzi magában azt a kötelességet, melyet mi érzünk, amikor anyagi áldozatok árán is meg akarunk védeni minden itteni állmnyelvet nem ismerő magyart attól, hogy

új államunk új törvényeivel össze-
ütközésbe kerüljön, s emiatt er-
kölcileg vagy anyagilag károsod-
jék, cím, rang, és osztály, vallás
és nemzetiségi különbség félrete-
vésével a felebaráti szeretet — a
teljes megértés és konszolidáció
saját érdekünkben való megvaló-
sulása felé.

Nagy meglepéssel vennők
tehát, ha olvasóink tábora meg-
szaporodnék, mert ez új erőt ad-
na nekünk a további munkára! Kér-
jük tehát Prekmurje és Med-
jimurje magyarságát, hogyha méltó-
nának tart bennünket a további
támogatásra, jöjjön el hozzánk
ezután is minél nagyobb szám-
mal, minden vasárnapon, a „Mu-
ravidék” kapcsán egy becsületes,
magyar kézszorításra.

Adja az Ég, hogy ezen sza-
vaink megértésre találjanak mind-
két oldalon, akkor ez az Ujesz-
tendő a megértés és meglepés
esztendeje lesz s mi mindannyian
megkönnyebbülten igaz örömmel
fogjuk ünnepelni a betöltött egy
évtizednek jubileumát.

Olaszország és a Vatikán terve — egy erős, katolikus állam Középeurópában.

Egy hollandi újságnak, — a Nie-
uwe Rotterdamsche Courantnak a köz-
lése folytán jutott nyilvánosságra az a
hir, hogy a Vatikán és a Kvirinál
együttesen egy új államalakulásnak a
tervét vették fel, amely szerint a Habsz-
burgok visszahelyezésével Közép-Euró-
pában egy új állam jönne létre. A Va-
tikán főtitkára Pacelli és Muszolini
ezen terv megvalósítása tekintetében
teljesen egyetértenek s egy uton ha-
ladnak. Pacelli bíboros államtitkár
Közép-Európában egy katolikus blokk-
ot kívánna alkotni, amelyben részt-
vennének Olaszország, Dénmetor-
szág, Ausztria, Szlovákia, Kárpátru-
szinszko, Magyarország, Szlovenia és
Horvátország. Mindezt az egyesülést a
Habsburgok, a Wittelsbachok és
már reakcionárius elemek felhasznál-
ásával akarja kivinni Pacelli. Ma sem
a Vatikán, sem a Kvirinál nincsenek
megelégedve a középeurópai helyzet-
tel s ez volt egyik oka a lateráni bé-
külésnek is. A Vatikán mindenképpen
szeretné visszaállítani azt a nagy be-
folyását, amelyet azelőtt úgy Ausztri-

ában, mint egész Közép Európában
érvényesíteni tudott s ezért kell a ka-
tolikus egyházakat összefoglalni s
mint erős támasztékot a horvátokat is
csatolni. Ily formán ennek az egye-
sülésnek a három alappillére a fasiz-
mus, a revizionizmus s a katolicizmus
lenne, — monarhikus államformával,
Itália protektorátusa alatt.

Mind ez egyezik a horvát emig-
ráció tervezetével is, amely szintén
ugy képzel el a nagy katolikus blokk-
ot, hogy abban a horvátok és szlo-
vákok autonómiát nyernének s termé-
zetesen benne volnának a magyarok,
bajorok, lengyelek, osztrákok, horvá-
tok, szlovének, olaszok. A blokk első
követelése volna az aktív revizionista
politika megvalósítása s a Habsbur-
gok restaurációja. A hírek szerint An-
gliát nem igen érdekli a dolog, kö-
zömbös reá nézve, Franciaország még
nem döntött, a Kisantant pedig a
Habsburgok visszatérése tekintetében
elfoglalt álláspontját meg egyszer tü-
zetesen megfogja állapítani.

len, elvált, vagy özvegy férfi
30—60 életév között. Mentessül-
nek az aggregény adó fizetése
alól a nőtlenségi fogadalmat tett
lelkészek, a külföldiek, a gond-
nokság alatt állók, a száz száza-
lékos rokkantak, a fegyencek fog-
va tartásuk ideje alatt, továbbá
mindazok, akiknek évi jövedelme
2500 dinárnál kevesebb. Az agg-
legény adót a már kirótt adó után
szabják meg: százalékkulcs alap-
ján. Ugyanez a törvény adómen-
tességet biztosít az olyan szülők-
nek, akiknek egy időben kilenc
élő gyermekük volt, vagy van. A
törvény 1931. január 1.-én lépett
életbe.

**Marinkovics külügymi-
niszter nyilatkozata.** Jugoszlá-
via és Görögország baráti viszo-
nya minden tekintetben a legkor-
rektebb és a legszívélyesebb. —
Hogy az orosz szovjet háborus
hurokat penget, az azért van,
mert azt hiszi, hogy a háboru ki-
segítené szorult helyzetéből. Ez a
kívánsága azonban aligha válik
valórá. Az európai blokkot az új-
ságitírók találták ki, a valóságban
nyoma sincs.

Románia. Romániában ez
idő szerint nem lesz kormány-
válság. A király továbbra is a
legteljesebb alkotmányosság alap-
ján akar maradni, tehát nincs ér-
telme, hogy egy erős kormányt
eltávolítsa.

**Csehszlovákia és Ma-
gyarország között megkezdő-
dött a vámháború.** A két ál-
lam delegációja nem tudott meg-
egyezésre jutni. A magyarországi
gazdasági körök nem tulajdonita-
nak nagy fontosságot a vámhá-
borúnak. A magyar ellenzék szé-
rint is inkább legyen vámháború,
mint rossz szerződés.

Magyarország. Gróf Ká-
rolyi Gyula, magyar külügymi-
niszter kinyilatkoztatta, hogy Ma-
gyarország külpolitikájának iránya
nem fog megváltozni s ő is min-
dent el fog követni, hogy Magyar-
ország sérelmei békés uton or-
vosoltassanak.

**Hindenburg visszautasi-
totta a Párisban megtartandó
nemzetközi léghajózási biztonsági
konferencia diszelnökségét.** Ennek
oka az, hogy Németország jogait
a léghajózás és a repülés terén
még nem állították vissza teljes
épségében.

Politikai hírek.

Január elsején életbe lép
az aggregény adó. Ofelsége a
király szentesítette a törvényt. Az

aggregény adóról szóló törvény
szentesítve van. Aggregény adót
tartozik fizetni minden nő-

Ujév.

Lepergett az élet homokórája. Uj ösvény húzódik az évek sorába: Bucsuzunk a múlt esztendőtlől. Nem látszik mosoly az orcánkon, nem fáj a válás. Csálódunk, mint oly' sokszor már. Sokat reméltünk tőle, azt hittük az új életet jelent a kietlen évszörök után, a megnyugvást, a boldogságot. S most amikor eltűnik a nagy űrben, hogy helyet adjon az új esztendőnek, a keserűség fojtogat minket és szabadulni igyekszünk tőle, mint egy rossz álomtól, amely kimerítette az erőinket. Sívár, kietlen volt ez az év. Nem éreztük az élet verőfényes napsütését, mert a gondok ránk neheztek és mikában görnyedtünk az igában. Csurgott a verejték, erőink felőrldtek, küzdelmünk hiábavaló volt... és szegényebbek lettünk. Uj bajok zúdultak ránk, tetézték a meglevőket. Megcsalt, kifosztott bennünket. Nem nyílt virág a számunkra, csak sorvadoztunk a terhek alatt és az elmúlás szele suhogott felettünk vésztióslóan.

Dereng már az ég. Eloszlanak a sötét sűrű párák. Uj hajnalhasadás közelg, egy reményteljesebb, biztatóbb. Még mélyen pihen az alvó természet fehér leplébe burkolva, de lelkünkben felcsillan a jövő boldogabb képe. Elsimulnak a gondráncok, orcáinkon szent áhitat játszik és mélyseges, törhetetlen hittel várjuk az új esztendőt. Beköszönt, új reményekkel kecsegtet és mi hiszünk, elfeledjük a múlt szenvedéseit, hiábavaló küzdelmét. A nyugalom átjárja testünket bizsergetve. — Látjuk a végtelen rónát, a lengedező aranykalászokat, lekonyulva terhüktől, mindnyájunkat eltető kenyértől. A hegyoldalakon sulyos fűrtöktől duzzadnak a szőlőtőkék, érleva a kedvet derítő nedüket.

Ujév! Eljöttél, új életet jelezve. Köszöntünk szeretetünk minden melegével. Hisszük és reméljük, több jót hozol ránk, mint az előző. Légy az, amelyért már oly régóta hiába epedtünk. Legyél a bőséges esztendő, a soványak után, amikor boldog lesz minden szegény és gazdag és nem lesz szűkölködő. Ne legyen a munkánk meddő, ne hulljon a verejték hiába abarázdákkal. Érelj dus kalászokat, derítsd a dolgozókat, ragyogjon a nap az égen és zengjen a madár dal, szívhez szólóan, örömről, boldogságról.

Bántornyai Lajos.

Tizenhat hidroplánból

álló olasz repülőraj elindult Dél-ameriká felé. Porticellóból indultak az amerikai utra a repülőgépek. Az első gépen utazik Balbó államtitkár is.

A király ujévi ajándéka az országnak.

Öfelsége a király elnökletével korona tanács volt, amelyen nagy fontosságu határozatokat hoztak.

Csökkentik az adókat, a vármokát és egyéb mezőgazdasági terheket.

Folyó hó 11.-én Öfelsége Alekszandar király elnöklete alatt az udvarnál koronatanács tartott, amelyen minden miniszter jelen volt, kivéve Marinkovics külügyminisztert, ki akkor Görögországban tartózkodott.

A koronatanácson az egyes miniszterek külön-külön jelentést tettek az ország különböző vidékén tett utazásaikról. A minisztertanács ezen alapon mindent körülmenyesen megtárgyalt s azután meghozta fontos határozatait, amelyek közül a főbbeket s a bennünket közvetlenül érintőket alább közöljük.

A pénzügyminiszter törvényt hoz, hogy 1931. január elsejétől kezdve a földadó az eddigi tizenkét százalék helyett tíz legyen, tekintettel a mai gazdasági helyzetre. (Száz Din. kataszteri tiszta jövedelem után 10 dinár.

A borfogyasztás állami adóját felére kell csökkenteni. (Ötven százalékkal apad, vagyis egy dinár helyett ötven para lesz.) Az így előálló különbözetet a sör és szeszfogyasztási adó felemelésével fedezik.

Az adóhátralékokat öt év alatt lehet letörleszteni. (Késedelmi kamat hat százalék helyett három lesz.

HIREK.

— **Vásártartó községek** saját érdekükben felkéretnek, hogy vásáraik lapunkban való pontos leközlése végett egy levelezőlappon írják meg vásáraik pontos dátumát. Nem pl. hushagyó keddelőtt egy héttel stb., mert ez rendszeren zavart okoz, hanem a hónapot és napot pontosan.

— **Diszpolgárság.** Lipovšek Gáspár, járásunk főnöke, tíz éves itteni munkálkodásának elismerése tényleg most nyilvánul meg. Križevci község után jött Salovci község, melynek előljárósága egyhangu határozattal választotta meg diszpolgárjává, s az erről szóló oklevelet f. hó 24.-én nyújtotta át Salovci község ez alkalomra megválasztott öttagu bizottsága, Zsupának bírójuknak az élén.

Magyarországi póstatákaréki betétesek felhívatnak, újból és utolján, hogy betéti és csekk követeléseiket a beográdi póstatákarék igazgatóságához legkésőbb 1931. febr. 1.-ig jelentsek be, mert később érkezők figyelembe nem vétetnek. A betéteseknek betétkönyvecskéjük mellett igazolniuk kell, hogy lakóhe-

A pénzügyminiszter új monopol törvényt fog kidolgozni s a monopolkiadások tekintetében új eljárás lesz bevezetve.

Megszűnik a gyapju és az összes gazdasági termékek kiviteli vámjá és megszűnik az összes mezőgazdasági gépek és ekék behozatali vámjá is.

Csökkenteni fogják a privilegiált agrárbank kamatlábát.

A közlekedési miniszter csökkenti a vasuti és hajó forgalomban a kivitelre szánt gabona fuvardíjat 25—10 százalékig; e téren adjon meg lehetőleg minden kedvezményt.

Utastva lett a földmivelésiügyi miniszter, hogy mielőbb készítse el az északi országrészek agrártörvényét.

A közoktatásügyi miniszter le fogja szállítani a tanítók lakás illetményét 200 Din-ról 150-re illetve 500 Din-ról 400-ra.

A földmivelésiügyi miniszter törvényt hoz a mezőgazdasági termelés, a szőlő és gyümölcs termelés reorganizálásáról. Utastani fogják a bányásokat, hogy szubvencionálják a mezőgazdasági szövetkezeteket és mozdítsák elő azok megalakulását.

A minisztertanács ezúán kimondotta, hogy az államgazdaság minden ágában a legszigorubb takarékossgot vezeti be.

lyük 1919. febr. 28.-án és ma is Jugoszláviában van. Csekk számla tulajdonosok meilékeliék az utolsó számla kivonatát.

— **Munkaadók munkásaik** munkásadókönyvecskéjét az adóhivatalnak legkésőbb 1931. jan. hó 31.-ig bemntatni tartoznak.

— **Franciaországi munkásszervezetek** egyhangu határozattal fordultak kormányukhoz, melyszerint tiltakoznak az idegen munkásbeszállítás ellen akkor, amikor a sok benszülőtt munkanélkülinek éhezni kell. Kéri a kormányt, hogy az idegen munkások behozatalát tiltsa meg. Prekmurecek, ne hitegessétek magukat nagyon!

— **Korcsmai verekedés.** Biztos forrásból értesültünk Vidonci község Bagári korcsmájában három jobbmódu gazda Szt. István napján véres verekedést rendezett. Asztalok, székek és üvegek lettek összetörve, s reggel söprés alkalmával két frissen levágott emberi kéz újját is találták. Pontos adatok birtokában, máskor bővebbít.

— **Elhalálozás.** Berlot Antal, aki jelenleg Nisben vámhivatalnok, aki ittléte alkalmával 6 évvel ezelőtt megnősült, felesége született Roszanov halálát közöl-

te velünk. Az orosz származásu nagyon művelt nő nyolc heti szenvedés után vesebajban halt meg. Fogadja rokonsága részvétünket.

— **Parázs verekedés** volt Szt. István napján Gederovcin a Stiván korcsmában. A szomszédos Németausziából legények stájer leányokkal jöttek táncolni. Még eddig ki nem derített okból, de valószínűleg a leányok miatt, messes verekedés támadt. A korcsmai berendezést nagyon meg rongálták.

— **Szilveszter estét tartott Murszka Szobotán a „Szokolszki Dóm”-ban a Szokol Egyesület.** A zenekar maribori volt, amely énekkel fűszerezte a különben is kellemes játékát. A dzessz-t sokszor a közönség is énekkel kísérte, ami a kedvet fokozta. A tánc reggelig tartott. Az italok és ételek kifogástalanok és tekintettel a gazdasági krízisre mérsékelt árúak voltak.

— **Utcai késelés.** Murszka Szobotán 1.-én éjjel 2 óra előtt nagy zaj, láрма, rendőrhívás riasztotta fel álmából az Ascher táján lakókat. Egy férfi meséli a másíknak, hogy „így fogta a kést, így szurt” stb. Másnap reggel kitudódott, hogy Benkics korcsmában egy nő miatt összeveszett Ritlop m. szobotai lakos fia, a Turópoljén lakó Osvaticcsal. Állítólag Ritlop késével Osvaticcs kabátja alá nyult és így orozva hátba szurta. Verekedés támadt. A korcsmából a verekedőket kitudskolták. Osvaticcs a nyitott fehérnyelű Prima Sollingen felia-su zsebkésével a kezében futva, kiabálva kereste Ritlopot. Ascherék előtt Gál Iván került eléje, aki azt találta mondani: „Miért kiabál, ne kiabáljon.” Erre Osvaticcs Gált fejbe szurta. A nagy lármára sok ember szaladt össze. Csacsinovics gazdálkodó és Dervarics szolgálaton kívül levő rendőr Osvaticcsot lefegyverezték, kését elvették; és mert Osvaticcsot kés nélkül is veszélyesnek vélték, a községi fogdába helyezték. Itt látták, hogy Osvaticcs is meg van szurva, ezért azonnal az orvoshoz kísérték, aki sebkezelés után elrendelte, hogy Osvaticcsnak ágyban kell maradni. Gál fejbebzése valószínűleg nem súlyos, mert délelőtt az uccán látták.

— **Négy évi fegyház gyujtogatásért.** A csakoveci törvényszék Cezarec tanácsa, a napokban tárgyalta Luthár Antun sprincii születésű strigovai földműves gyujtogatási bűnpörét, aki múlt év októberében szerelmi féltékenységből kifolyólag felgyujtotta kedvese háza közelében fekvő négy ártatlan szomszéd házát, amelyek a gazdasági- és melléképületekkel együtt teljesen leégtek. A vörös kakas láttára azonban lelkifurdalása keletkezett haza rohant és többedmagával visszavért a tűzhöz és segített az oltásban

Másnap reggel rettenetes látvány tárult a falu szeme elé. A leégett istállóban, az elégett állatok megszenesedett tetemei feküdtek. Négy ház égett porrá. Szrsa József 25.000 Din., Novák Antónia 23.800 Din., Szudec Verona 16.825 Din. és Zdravec Stéfán ugyancsak 25.000 dinár kárt szenvedett, amely annyival is súlyosabbban érinti a károsultakat, mert nem voltak biztosítva.

A csendőrségnek sikerült rövid idő alatt elfogni a tettest, aki ittassággal védekezett. Az utóbbi idők ezen legnagyobb falusi gyújtogatási bűnperét nagy érdeklődéssel tárgyalta a bíróság.

A vádlott fiatal alig 20 éves legény elmondja, hogy halálosan szerelmes volt a falu egyik leányába, akit sűrűn meglátogatott, amit a leány szívesen fogadott. Előtte való este kukorica fosztáson volt, ahol sok direkttermő, „Delavari (Smarnica) bort ivott. Kukorica fosztás végeztével társaival hazafelé menve elhatározta, hogy mivel utja kedvese háza közelében vezet el, azt meglátogatja. Barátaitól elbucszott, de előbb még egy öngyújtót kért kölcsön cigarettája meggyújtására. Mikor szerelme házához ért, beszélgetést hajtott és amikor hallgatózni kezdett a beszédből kivette, hogy kedvese megcsalja a falu öreg Don zsuán kocsmárosával. Elfogta a düh és az a rettenetes gondolata támadt, hogy felgyújtja a házat, amit megiscselekedett és tovább ment, de közben a szellő eloltotta a tüzet. Ő pedig cél nélkül bolyongva egymás után gyújtogatta a házakat, melyek porrá égtek. A vádlott védelmére még elmondja, hogy tettét önkivületi állapotban követte el, mert különben nem gyújtotta volna fel legjobb barátjának a házat. Mikor ezen tanut később az elnök kihallgatásakor megkérdezte, hogy kívánja-e a vádlott megbüntetését, azt felelte: „A vádlottat ismerem már gyermek kora óta, mert igaz, hogy szegény, de szorgalmas, derék legény volt. Tettét olyan állapotban követte el, amikor az mással is meglőrtént volna. Direktort bort inni, szerelmében csalódnai 18. évében egyenlő az örültséggel. A vádlott megbüntetését, valamint semmiféle kártérítést nem kívánok. A bíróság 4 évi börtönrre ítélte, mert enyhítő körülménynek vette a vádlott jó magaviseletét, büntetlen előéletét, ittasságát, valamint szerelmi csalódását és hogy tettét önkivületi állapotban követte el.

— **A Száva bántáság szőlészeti, borászati és gyümölcsészeti mintagazdasága Vukanovecen (Sveti Juraj na Bregu) Muraközben.** A magyar kormány a szőlőszet fejlesztésére 1894-ben megvette Cigler földbirtokos szőlőbirtokát, hogy ottan szőlőnemesítő mintagazdaságot létesít, ahol amerikai alapra olyan hazai és külföldi szőlő nemesítést vezet be, amely legmegfelelőbb az itteni vidék éghajlati viszonyainak, a filokszera és a peronoszpóra pusztításának nemleges meggátolására, mely ezen a vidéken is ép oly óriási mértékben és rohamosan pusztított, mint máshol.

Az állami szőlőtelep a tenyésztésre alkalmas fiatal gyökerező szőlősztyenyeiket akkoriban teljesen ingyen bocsátotta a szőlőgazdák rendelkezésére.

Megszállás után az állami szőlőtelep a muraközi kormányzósághoz tartozott csakoveci székhellyel. A forradalomban a környék népe a szabadság egyenlőség és testvériség elszavával teljesen kifosztotta a szőlőket és csak sok fáradsággal és szorgalommal lehetett a mintagazdaságot újból felemelni és ezen legtöbbet fáradozott az akkori kormányzósági mezőgazdasági előadó Volarics, akinek minden állami segély nélkül sikerült néhány év alatt a birtokot teljesen rendbehozni. Közben többször változtak a vezetők, miáltal a gazdaság kezdett visszafejlődni, míg 1928. év óta Karnicsnik Iván szőlőszeti és gyümölcsészeti szakférfi vezeti, aki ezen idő óta sokat lendített a mintagazdaság fejlődésén, sőt gazdaság átvétele után gyümölcsfa iskolát is létesített.

Az egész gazdaság 56 kataszteri holdon fekszik. Ebből egy része öregszőlő, fiatalszőlő, anyatóke, dugványalapok és még más kulturák, mint mező, szántóföld, füzes, erdő, csemeték stb. Termeinek különféle szőlőket, melyet eddig már a megfelelőbbnek találtak erre a vidékre, mint: Riparija, Portalis, Rupestris Göthe No 9. Riparija × Rupestris 3309 stb. Az anyatókból évente cca 150.000 drb. venyigét termelnek, ezeket mind eladják a csakoveci és környékbeli járásokban. Szőlőgazdaság célja, hogy megfelelő alapot találjon az itteni és külföldi szőlőnek, mert azt a különféle betegségek rohamosan kipusztították.

Az öreg gyümölcsöt már 1923. óta fiatal fákkal frissítik, amelyek legmegfelelőbbek ezen a vidék éghajlatának és így az öregből alig 1 hold gyümölcsös maradt meg. Almák között találunk különféle ranett, kanadai, stb. valamint különféle nemes körtéket. Egy gyümölcs iskola a fiatal gyümölcsfák nevelésére szolgál, melyet külön csak a környék részére termelnek, mert ezen vidékről évenként jótermés idején több száz vagon szállítanak külföldre, míg a gyümölcsös célja, hogy a kivített állandósítsa avval, hogy a vidéknek, éghajlatnak és a kereskedelemnek megfelelő fákat neveljenek.

A telep azonkívül szántóföldein és mezőin annyi élelmet és almát termel, amely elégséges az állatok etetésére és alomnak. Mivel a telepnek célja, hogy utmutatója legyen ezen vidék szőlőszetének, borászatának és gyümölcsészetének, azért rendelkezik teljesen felszerelt borpincével. A pince nem nagy, de elégséges. Mult évben a szőlőt a jégeső elverte és a termés 75% kevesebb a rendesnél. A bántási költségvetés szerint rövidesen egy egyszerűbb formájú szőlőszeti és gyümölcsészeti iskola nyílik meg. Minden évben több szőlő gyümölcs oltási tanfolyamot rendeznek, a nemesítés elsajátítására, mert ezen a vidéken 1.150.000 direkt termő van. Ezen a téren is haladás észlelhető. — Kotzlj Jenő.

— **Befejeződött az első mezőgazdasági tanfolyam Muraközben.** Muraközben a tél folyamán több mezőgazdasági tanfolyamot rendeztek. Az első ilyen tanfolyam, amelyet Macinecen tartottak meg, most fejeződött be s a záróünnepélyen megjelentek dr. Kraljics főszolgabíró és Luckmann mezőgazdasági referens is. A tanfolyam hallgatói a záróünnepély alkalmával a legszebb haladásról tettek tanúságot. A tanfolyam végeztével a hallgatók és a jelenlevő vendégek megtekintették a macineci plebánia mintagazdaságát.

— **Egy érdekes multu ember tragikus halála.** Tragikus módon vesztette el életét Ivanj-kovci vasuti állomáson Plesa Ilija, az állomáson szolgálatot teljesítő csendőrőrmester. Egy tolató vonat a rámpa közé szorította a csendőrőrmestert, akinek jobb lába s tiz oldalbordája eltört. Beszállították az ormosi kórházba, ahol belső vérzés következtében kisenvedett. Plesának érdekes multja van. Otocsácon született 1897-ben s mint katona a tengerészeknél szolgált. A volt monarchia tengerészeinek katori lázadásában nagy szerepe volt Plesának, akit akkor halálra is ítélték, büntetését később életfogytiglani fegyházra változtatták át. A monarchia összeomlásakor Plesa kiszabadult s a jugoszláv csendőrség szolgálatába lépett.

— **Vallástanítás a gyermekek anyanyelvén.** Makszimovics Bozsza közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy az elemi és a polgári iskolákban a vallástant a tanulók anyanyelvén adják elő. Ugyilátszik, hogy a jelen bölcs miniszteri rendelet kibocsátására volt elegendő ok! Nagyon üdvösséges dolog lenne, ha Prekmurje némely elemi iskolájában szintén érvényesülhetne a miniszteri rendelet, mert sem megfelelő nyelvezetű kézikönyvekről, sem pedig megfelelő előadási nyelvről nincs gondoskodás. Innen van az az áldatlan helyzet, hogy az iskolás gyermekek egyszerűen nem szeretnek hittant tanulni! Végre is a hitoktatás, akár az iskolában, akár a templomban történjék az, sem propagandát, sem agitációs célokat nem szolgálhat. Akinek feladataul jutott a lelkek nevelése a hitoktatás kapcsán, az tanulja meg elsősorban hallgatóságának valóságos anyanyelvét, mert különben annak lelkéhez, különösen a zsenge gyermeki lélekhez hozzáférni Krisztusi elgondolás szerint sohasem fog tudni. Az ilyen munka mindig teljesen meddő!

ORSZÁG-VILÁG.

— **Leégett az ország legszebb evangélikus temploma.** Pancsevon a mult vasárnap hajnalban leégett az evangélikus templom, amely az ország lezebb evangélikus temploma volt. A tűz valószínűleg a kályhából kipattant szikráktól keletkezett, mert a

KINO v M. SOBOTI

V NEDELJO, 4. Januara
popoldne ob 3 uri in
zvečer ob 8 uri

KNEGINJA IZ ODESE

Bijeg jedne kneginje iz Bolševičke Rusije u 7 činova.
U glavnim ulogama: Lya Mara, Fred Louis Lerch, Fritz Kampers, Hans Mierendorf.

VSTOPNINA:
I. prostor 12 Din., II. prostor 10 Din. in III. prostor 5 Din.
Lastnik:
DITTRICH GUSTAV.

templom kályhált már előtte való este befűtötték, hogy vasárnapra meleg legyen a helyiség. A kár körülbelül egy negyed millió dinár, amely azonban biztosítás révén megtérül.

— **Központi fűtés Budapesten.** A kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot készített a tüzelő szer gazdaságos felhasználásáról. Magyarország évente százmillió pengőt fizet ki külföldi tüzelő anyagokért s ebből az egész összegből 50—60 százalék a levegőbe száll s így elvesz. Hogy ezt megmentse, ezért akarnak hatalmas fűtő centrálét építeni, ahonnan a házakat központi fűtéssel látnák el.

— **A svéd trónörökös Magyarországon vadászott.** Gustáv Adolf svéd trónörökös nemrég magyarországi tartózkodása alatt meglátogatta a Bem tábornokról elnevezett tüzérezred lóállományát. A trónörökös Alagon vadászatot is vett részt.

— **Hangya veszedelem.** Manilla városban (a Filippini szigeten) annyira elszaporodtak a hangyák, hogy már a házakat is veszélyeztetik. A Manillai bankok pénzszekrényeibe is bejutottak és több mint kétmillió dollár értékű bankjegyet szétrágtak.

— **Rendőrből bandita.** New-yorkban rájöttek arra, hogy a rendőrségi közegek közül többeket megvesztegettek. Egy rendőr elárulta a dolgot s a bűnös rendőröket elbocsátották szolgálatukból. Ezek erre aztán a banditákkal szövetkeztek s ezekkel együtt dolgoztak. Az áruló rendőrnek a fejére halált mondtak s azért most mindig — fegyveres rendőrök vigyáznak rá, hogy ellenségei hozzá ne férjenek.

Torma.

Hiszen az majdnem mindegy.

Az urilány „Eg-gü“-vel tisztogatja fehérbőr cipőit. A tubus, amelyből a krémet kiszorítja ott fekszik az asztalon, amit az apa megpillantott.

— Lányom! Hát ez cipőkrém? Hiszen tegnap ezzel pucoltam a fogamat!

N.

Legényadó,

Egy pöttön 1 osztályos kis fiu hangosan füttyörészve lépked a járda szélén, palatáplát cipel a hóna alatt.

Egy éltesebb ur kalapját emelve eléje áll:

— Uraságod talán most nősült? Avagy talán kilenc gyermek boldog adómentes apja?

N.

Közgazdaság.

Munkanélküli — Amerikában — eddig összesen ötmillió van, s kilátás van arra, hogy február hónapig ez a szám hétmillióra növekszik.

Az Egyesült Amerikai Államokban az elmúlt évben 985 bank ment tönkre több mint két milliárd takarékbetéttel. A betétesek csak egy kis csekélységet kapnak vissza betéteikről.

Vizjogról szóló ujonnan kiadott törvény alapján 15 lóerős vízkihasználási engedélyért a járási főnökséghez, 15—200 lóerőig a bánhoz és 200 lóerőn felüli vízkihasználási engedélyért pedig a minisztériumba kell kérvényezni. 200 lóerő vízkihasználási jog 70 évre engedélyeztetik, kisebbekre pedig aránylagosan kevesebb időre.

Vegyeskereskedők italmérési joga 1931. jan. 1-vel megszűnik, ha az italmérési helyiség a vegyeskereskedéstől nincsen teljesen elkülönítve és külön ajtóval ellátva. (Miniszeri rendelet.)

A cipésziparosok panasza. Az általános gazdasági válság a cipészipart érinti súlyosan. A külföldi és a belföldi cipőgyárak versenye rendszeresen teszi tönkre a cipész kisiparosokat s már valósággal veszélyeztetik egzisztenciájukat. A napokban a noviszádi cipész kisiparosok értekezleten foglalkoztak ezzel a kérdéssel s elhatározták, hogy a kereskedelmi és iparkamarához fordulnak, hogy illetékes helyen hassanak oda, hogy az olyan üzletek, amelyek kész cipőket árulnak, ne vehessenek fel mérték utáni rendeléseket és ne vállalhassanak javításokat. Azután állást foglaltak a Bata gyár jugoszláviai terjeszkedése ellen is, mert ha Bata jugoszláviában is létesít gyárakat, akkor körülbelül százezer kisiparos jut tönkre.

Gabonaneműek kiviteli tarifáját lesszállították. A vasúti vezérigazgatóság a buza, kukorica, árpa és rozs kiviteli vasúti tarifáját 25—30 százalékkal csökkentette. A rendelet már életbe is lépett.

Az agrárreform és az erdőbirtokok. Tekintettel a súlyos gazdasági helyzetre, a gyáripar képviselői felszólítást intéztek a kormányhoz, hogy az agrár reformot ne terjesszék ki az erdőbirtokokra is, mert különben a faipar súlyos károsodást szenvedne. A faipar Szovjetország erőszakolt fakivitele folytán már eddig is sok visszaesést mutat s előreláthatólag még nagyobb bajoktól is lehet tartani a jövő év folyamán.

Argentina részére harminc földműves családot keres a zágrebi francia bevándorlási iroda. Az egyes családoknak öt tagból kell állaniuk és családtagok év száma 7 és 50 között lehet. Minden család kap 36 és fél hold földet, teljesen felépített lakóházat, teljes gazdasági felszerelést, négy lovat, egy tehenet, tíz tyukot, egy kakast és két sertést. Az egyes farmok három soros drótsövényvel vannak körülvéve. A farmokat részlet fizetésre adják s a fizetés négy év múlva kezdődik s tíz év alatt kell az egészet letörleszteni. Az utiköltséget a családok Argentínába maguk viselik. Jelentkezni a noviszádi földműves szövetség-nél, a munkás kamara irodáiban lehet.

Brazília kávétermése. Braziliában az idén annyi kávé termett, hogy valósággal veszedelmet hozott az országra. A szantos kikötőben huszonhárommillió zsák kávé van elraktározva, amit nem tudtak értékesíteni. A kávé ültetvényesek már azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a sok kávé a tengerbe szórják, hogy ilyen módon szabadítsák meg a piacot a túlhalmozódástól. A brazil kormány most azt tervezi, hogy más megoldását keresi meg a kávé válságának. Ez pedig az lenne, hogy Németországgal, Oroszországgal és Argentínával cserekereskedésre lépne. Oroszországtól kávéért búzát, Németországtól és Argentínától pedig iparcikkeket és bőrt cserélne. Ez a cserekereskedés az Egyesült Államokat érintené érzékenyen, mivel eddig Braziliát az Egyesült Államok látták el az említett cikkekkel.

Newyorki bankok súlyos gazdasági válsággal indokolták, hogy huszmillióval (Dollár) kevesebb renumerációt adtak a hivatalnokainak.

Tadzsikisztán (Szibéria)-ban a szovjetbíróság hat hivatalnokot szabotázs miatt két kereskedőt Moszkvában élelmiszer üzérkedés miatt kivégeztetett.

A kommunista foglók Nancy (Franciaországban) a börtönök ablakait piros zászlókkal díszítették és egész nap az internacionálét énekelték.

AMATÖRÖK FIGYELMÉBE!

Állandóan raktáron tartok mindenféle **fényképészeti** cikkeket és gépeket,

HAHN IZIDOR papirkereskedésében
MURSKA SOBOTA.

Napi árban!

Elsőrangú áru!

Németország beszüntette az élő sertéshus bevitelét, mert a megengedett mennyiség már betelt.

Brazília is be akarja tiltani a bevándorlást. A nagy munkanélküliségre való tekintettel Brazília kormánya hat hónapra be akarja tiltani a bevándorlást. A tilalmon alól csak a japánok képeznének kivételt, mint akiknek letelepedése a földművelés szempontjából szükséges.

Fadumpingra készül a szovjet két millió száműzött robotmunkájának igénybevitelével. Nem régen egy fakeskedő jött Oroszországból, aki elmondta, hogy a Fehér-tenger vidékén egymillió fairsági kényszer munkára ítélt orosz rabszolga sanyalódik. A szovjet meg akarja indítani a fadumpinget. A szerencsétlen emberek naponta tizen-négy órát dolgoznak és egész élelmézésük hat uncia fekete kenyér és délben egy tányér árpa-kása.

NOVA AUTOTAKSA

Moderni zaprt auto. Vozi vsaki čas in v vsako smer.

SOLIDNE CENE!

Vsem se najtopleje priporoča
KAMÄN LUDVIK
MURSKA SOBOTA.
Postaja hotel KRONA.

Naznanjam

cenj. občinstvo, da popravijam **snežne čevlje in galoše**, ter izdelujem nepremočljive čevlje z **gumi podplati**. Prva Prekmurska vulkanizacija gumija.

KOLOŠA JANEZ Čevljar
Murska Sobota (Cvetna ul. 5.)

Iskolai könyvek

és iskolai szerek nagy választékban kaphatók

HAHN IZIDOR
papirkereskedésében
MURSKA SOBOTA.

Halo! Halo!
Moderni auto!
Solidne cene

NOVA AUTOTAKSA

pri
JOSIP TURK
ml. sin gostilničarja
Murska Sobota
Cerkvena ulica 1.

GLASOVIRE

nove in stare kupuje in prodaja

ANTONIJA SCHMIDT

trgovka z glasoviri v **ČAKOVCU**

Cene od Din. 14 000.— naprej: tudi na mesečna odplačila.

Izdelki tvornic Hoffmann & Czerny, Lauberger & Gloss, Palika & Stiassny, Förster, Ehrbar i. t. d. z angleško in dunajsko mehaniko.

„Bösendorfer“ rabljen dobro chranten za 10 000 Din. na odajo.

MODERNI AUTO!!

NOVA
AUTOTAKSA!
TRAUTMANN FRANC
MURSKA SOBOTA.
Telefon broj: 30.

MODERNI AUTO!!

Rádiók

rádió alkatrészek
akkumulátorok

legjobb **Kerékpárok**
világhírű **Varrógépek**
jutányosan kaphatók

Nemecz János
vas- és géphereskedésében
Murska Sobota.